

СТРУКТУРА ВІЛЬНОГО ЧАСУ УЧНІВ 6-Х КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ

Герасименко С. Ю., к.пед.н., Краснодемська О. О.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені І. Франка

Анотація. У статті представлено результати дослідження, яке проводилось серед учнів 6-х класів. За допомогою анкетного опитування визначено структуру вільного часу учнів 6-х класів загальноосвітніх шкіл.

Ключові слова: вільний час, учні, загальноосвітня школа.

Вступ. Вільний час школярів – це частина загального бюджету часу, яка залишається після навчання, інших справ і яка використовується кожним на власний розсуд залежно від інтересів, потреб, схильностей [10].

Відповідно до рекомендацій лікарів і педагогів [6] позашкільний час на домашню працю і дозвілля повинен складати в будні приблизно 6 годин для молодших школярів (близько 25% добового бюджету часу), 4,5 годин – для учнів середнього шкільного віку (21%), 4,3 годин – для старшокласників (19%).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність вільного часу, його структуру і функції, особливості виховання підлітків в умовах вільного часу вивчали Г. В. Бочарова, В. М. Гуров, А. В. Мудрик, С. С. Газман та інші [9].

Аналізом різних змістовних аспектів вільного часу школярів, як фактора їх соціалізації займалися Ф. С. Махов [7], Г. С. Бурая [1] та інші. Деякі дослідники, враховуючи зміни в шкільних програмах, вважають, що відбувається скорочення вільного часу школярів [2, 3, 7].

Нині різко посилилася увага до проблем вільного часу, що зумовлено насамперед підвищенням його ролі в житті людини і суспільства. Вільний час розглядається як соціальна цінність, як важливий чинник всебічного розвитку людини, її потреб, інтересів, схильностей.

Зв'язок роботи з науковими темами. Робота виконана за планом НДР кафедри теорії та методики фізичного виховання Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Мета дослідження: проаналізувати структуру вільного часу учнів 6-х класів загальноосвітніх шкіл.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження проводилося на базі 2 загальноосвітніх шкіл м. Дрогобича, у якому взяло участь 132 учні 6-х класів (особи обох статей).

Усі школярі були опитані з використанням спеціально розробленої анкети. В анкеті була використана низка питань, що не ввійшли до стандартних психодіагностичних методик, але апробовані у сфері фізичного виховання і широко використовуються фахівцями [4, 5, 8].

В результаті опитування нами були отримані наступні дані.

На запитання анкети – чи є у Вас вільний час, учні відповіли таким чином:

- практично немає – 19,2%;
- мало – 53,7%;
- досить – 27,1% (рис. 1).

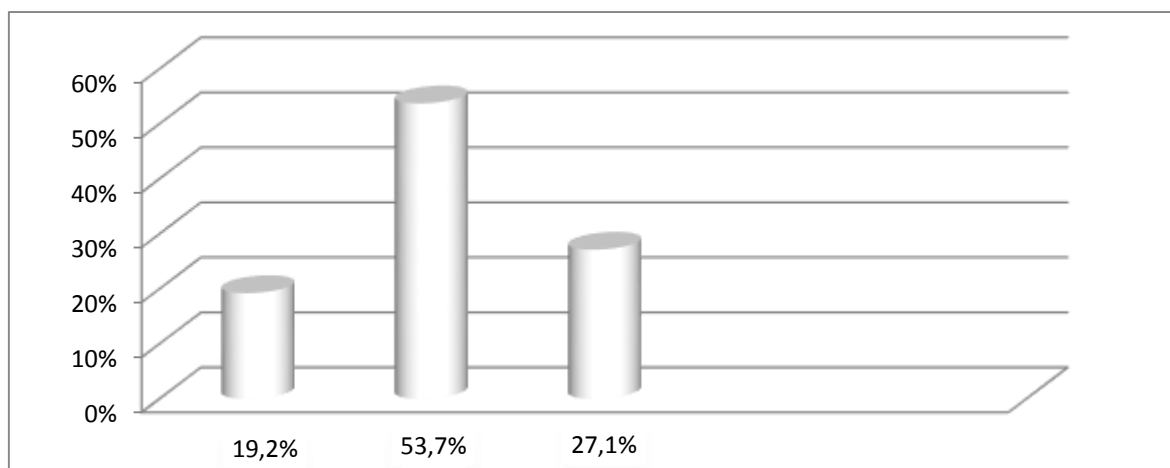

Рис. 1. Наявність вільного часу (%)

Анкетування допомогло вивчити структуру вільного часу школярів: дивлюсь телевизор – 11,2%; виконую домашні завдання – 9,4%; граю в комп'ютерні ігри – 26,2%; спілкуюсь з друзями – 7,2%; займаюсь спортом – 10,3%; допомагаю батькам – 7,9%; відвідую додаткові заняття з окремих предметів – 21,3%; слухаю музику – 6,3% (Рис. 2).

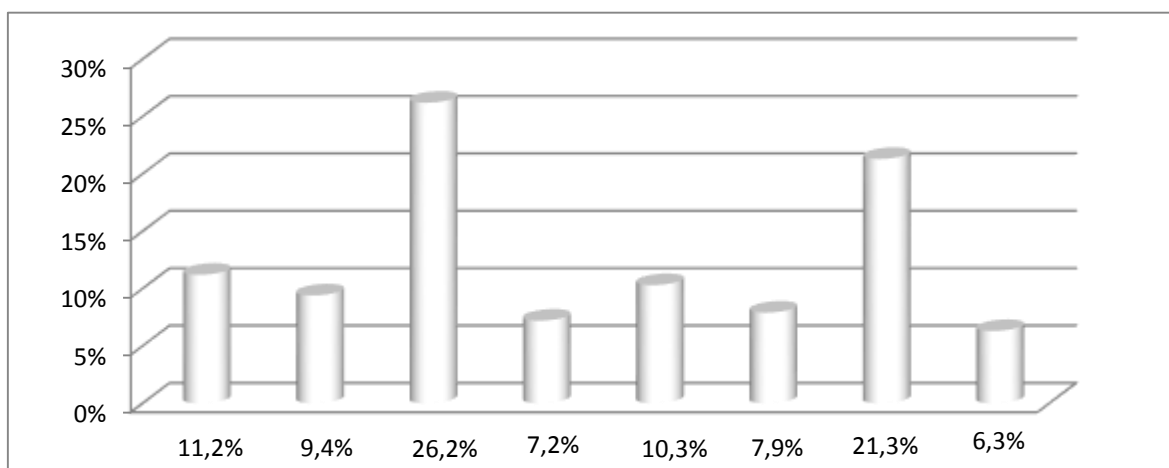

Рис. 2. Структура вільного часу (%)

Аналізуючи відповіді на питання – чи задоволені Ви якістю проведення дозвілля, учні відповіли таким чином: цілком задоволені – 57,2%; основною перешкодою є втома від навчання – 28,5%; основною перешкодою є неолік грошей – 4,7%; відсутність гідних місць відпочинку – 9,6% (рис. 3).

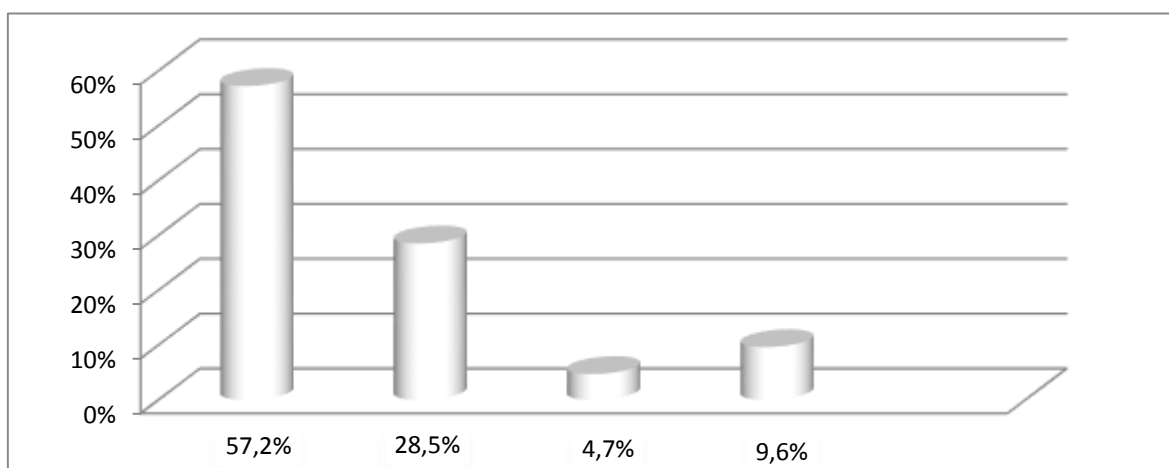

Рис. 3. Якість проведення дозвілля (%)

Висновки:

1. У ході дослідження було проаналізовано структуру вільного часу учнів 6-х класів загальноосвітніх шкіл.

2. В процесі дослідження було встановлено, що у більшості учнів вільного часу мало. Значну частину свого часу вони проводять біля телевізора, грають у комп'ютерні ігри та відвідують додаткові заняття з окремих предметів. Водночас, заняттям фізичною культурою і спортом школярі приділяють мало уваги.

3. Більше половини всіх учнів цілком задоволені якістю проведення дозвілля. Основною перешкодою до проведення вільного часу, учні 6-х класів загальноосвітніх шкіл назвали перевантаженість навчальною діяльністю та відсутність гідних місць відпочинку.

4. Від структури вільного часу залежить успіх формування життєвих установок, інтересів і потреб. Саме вільний час зумовлює можливість реалізації потреб особистості у духовному і фізичному вдосконаленні.

Перспективи подальших досліджень полягають у деталізації часових параметрів, які витрачаються на ті чи інші види діяльності учнів 6-х класів загальноосвітніх шкіл у вільний час.

Список використаної літератури

1. Бурая Г. С. Соціальна робота: Навчальний посібник. Х., 1994.

2. Герасименко С. Ю., Качмар І. Ф. Структура вільного часу учнів загальноосвітніх шкіл. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії». Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2015. С. 343–345.

3. Гордійчук В.І. Структура вільного часу сільських та міських школярів. Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології: зб. наук. пр. Луцьк, 2010. С.126–130.

4. Камаев И. А., Павлычева Л. И., Васильева О. Л., Коптева Л. Н. Социально-гигиенические особенности организации учебного процесса и режима дня старшеклассников лицеев. Гиг. и сан. 2003. №7. С. 45–46.

5. Круцевич Т. Ю., Безверхняя Г.В. Приоритетные мотивы подростков к занятиям физической культурой и спортом. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Педагогіка. 2000. №7. С. 96–103.

6. Куценко Т. И., Кононов М. Ф. Режим для школьника. Медицина. М., 1983.

7. Махов Ф. С. Подросток и свободное время. Лениздат, 1982.

8. Митчик О. П. Індивідуалізація фізичного виховання підлітків у загальноосвітній школі: автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. і спорту: спец. 24.00.02. Митчик О.П. Львівський держ. ін-т фізичної культури. Л., 2002. 19 с.

9. Мудрик А. В. Социальная педагогика: учеб. для студ. пед. вузов., под ред. В.А. Слостенина. М.: Издательский центр «Академия», 1999. 184 с.

10. Петрова Л. К. Свободное время школьников. М.: Просвещение, 1969.